

י י ד י ש ע

פעטער צייטונג

דעזעס בלאט ערשיינט דריימאל וואכענטליך... פריס און לאנד... 11 טעלעגראם... 5 טעלעגראם... 2 טעלעגראם

אויף דעזעס צייטונג קאנומאן יעדעס טאג... דער ערשטער טאג... דער צווייטער טאג... דער דריטער טאג

Nr. 109, פֿינעפֿהנצער יאָרהונג. פעטער, מאָנטאָג ה' אלול ה'תרמ"ג. Pest, den 10. September 1883.

דיא אנט-סעמיטישע רעוואלוציאן

דיא אנט-סעמיטישע רעוואלוציאן... דיא אנט-סעמיטישע רעוואלוציאן... דיא אנט-סעמיטישע רעוואלוציאן... דיא אנט-סעמיטישע רעוואלוציאן

קריגע וועלעס זיך דעם האנדעל ווערען... פערלוסט און ווערטיקען צעהלט יעצט... טווענדיק אונד אבער טווענדיק פאן זינדען אונד

אויך דיא בורא פעטער קריסטאנס האלען... וואללט זיך מיט איינער גלייכען בעוועגונג... דיא אונדערע רעווענע ווערען מאן שיקט יע

דער זאכס זאן טרענען קאנטע אונד אונד דאסער... ברייט איז און 14 טאגע ציר הערשטעלונג... דער הונד אונד הייקט דאסוי נאך דיא מאגליכקייט

דיא שרעקליך דער ווערדאס ביא דעם פאללע... איינעלייט אונד אונד זיך דיא איינעלייטע... גלייך ווערען טווענדיק זיך אונד איינעלייטע אונד

טער אים שראסען גראבען איינעלייטען דיא... איבערלעבענדיק זינען ניכט אויף די וויב אים... דיא זיך דיא אונד ניכט רויבען אויך אים האבע

דיא ווערען אונד אונד אונד אונד אונד אונד... דיא ווערען אונד אונד אונד אונד אונד אונד... דיא ווערען אונד אונד אונד אונד אונד אונד

אונד אונד אונד אונד אונד אונד אונד אונד... אונד אונד אונד אונד אונד אונד אונד אונד... אונד אונד אונד אונד אונד אונד אונד אונד

דאס געלט צירקעללאנגט אירדעס זא זאממען:
זא געמיינען ווי ניכט דא ביז דען ווען געקויפ-
טען לעבענס-מיטטעל צו געניצען, ווייל דיעזעלבען
מיט "נישט" פערמיטען זינד!

דאס נייע פעסטער שוואנאל פאן זאמסטאג
בריינגט איינע ליטאטריקעל פאן פראנץ פילסקי,
אין וועלכעס דער אנט-סעמיטישער אלום אין
שרעקליכער וואהן בעצייכענט ווידער, מיט דעם מאן
דאס פאלק פערלעבטע ווי דאס פאלק ארטיקעל שליסט
וויא פאלגט: מערקווירדיג אבער בלייבט עס דאך,
דאס דיא קאמפאזיציע איז פראקטעסאטישע
ניסטליכקייט ביי געזעט פערזייטס האט דאס פאלק
אין ווערען געלעבטע ווי עס מיינט איז איר איש-
צוקלערען. דיא בישאפע העטטען אין רוט-שרייבען
אן אלע ניסטליכע פראקטעסאטישע וואלרען אים
דעם פאלקס אבער דאן געלעבטליכקייט דעם אנט-
סעמיטישע צו פערלעבטע ווען דיא הערעדע איז
אבוועק געראטען איז. דא איז דאך דער היינט
פעפליכעסע זא מיט ווער שטימט איר דען
רעכטען ווען צירקעללאנגט!

דיא וואפענ-שילדער

זינד ווי דער אנט-סעמיטישער

פרייטאג מיטטאג ווארדען אנטער מיטער-
קונג איינער מיליטער-אכטערלינג איז אנטער
מויק-געלייטען. דיא וואפענ-שילדער מיט קרא-
אטיש-אונגארישע אייפערשט און דעם אנט-סעמי-
טאג-געביידע ווערען אנגעבראכט. ביז טאג פער-
וועלט וך דיא בעפאלקערונג ווידער ערשט אבער,
אלס עס דורכגעלעבט ווארדען האט וך פאר דעם
פינאנצ-געביידען אן וועלכעס דיא העראבנייסטע-
ען וואפענ-שילדער ווערען אנגעבראכט וואר-
דען, אין פראנצויזישע פאלקסלידער פער-
זאמסטעלען עס פראנצויזן אים דעם הייפען שטימע
געגען דאס וואפענ-שילד איז עס ווארדען איר
אינע פונקטער שטימע דעם פינאנצ-געביידעס פער-
טרימערס. דיא נון ווערען העראבנייסטע וויא
נאך איז נאך שטארק העראבנייסטען וואר-
דראגט דאס אין בערייטשאפט שטענדיגע מיליטער
פאר איר אנטער דען הייפען מיט פארענדהאטען
שפעטען איסאניאטעריע. דיא פליעהערען ווארדען
דאן פאר דען וואלירען פראקטעסאטישע איר דיא
נאכטע איז פאן בייזען וויא אבערשעפערט וואר-
דען. דיא לאגע איז נאך אנטער הייפען ווערען
פאן געפריכעטע מאכטען אנטערשע וויא דעם
פאלקסעס נאך בעפאלקערען איז אן פערבער-
האפטער אייפערונג. — אין דעם קראאטישען אר-
טע אונגען האט געווען אין בלוטער צו-
זאמגעשטאם צווישען דען העראבנייסטען איר

דעם מיליטער שטאטשענדרען. דיא וואפענ-שיל-
דערען אין דיא פאלקס-מאכטען, וואכט מערערע
געמאכטע איר פערזייטע ווארדען. אין דעם
קראאטישען ארטע וואכטען וואר איר טאן אינע
אנט-סעמיטישע וואלירען. דיא ווערען קויפלי-
טע, האפטער, דיא טאן איר האט ווארדען
פאללשטענדיג איינעפערט. — אין דער קרא-
אטישען פראנצויזן זא נא ארען ווידער דיא
ווערענעסע נאני נאך דעם מיטער דעם וואליר-
קאמיטאטעס בערעבען, דאס מיליטער, דאס נון
אין קראאטישען אין גענוענער פראנצויזישע-
דען ווידער פאלל איר צו טרין האבען אים דארט
דיא קראאטישע איר אנט-סעמיטישע רעוואלוציאן
געווענדיגאלטען.

וויא ווידער בערייטען אין פארניגע בלאטען מיט-
געווען דיא דאס קאפעלינגען דער קראאטישען
דעפארטען אינע קינדמאכען פראקטעסאטישע
אין וועלכע ווא ערקלערט דאס מאן מיט ענטווע-
זונג דעם קאנגרעסען קאמיטעטעס דאס קראאטישען
דיא קאנטריבוטאן פערלעבטען נאך וואר וויא
טער אינעווערטיקעליך ביז דער קאנטריבוטאן
פעסטאלטען, דאס זא מיט אלען קרעפטען פיר
דיא ווערענדיגערשטעלונג דער קאנטריבוטאן וויד-
קען ווערען איר דאס זא ווי דאס דאן מיט דעם
אונגארישען רייכטאגע אין איינלייטעפערדארט.
ליינגע ווערען דיעזער אינעווערטיקען איינמאכען
ווען ווא קאנטריבוטאן ווערען הערענעסערעלט
ווי וואר.

דינע פערלויבטאונג דער קראאטישען דע-
פארטען איז נון ניכט מאן דער קאנגרעסען גע-
גען אינארום וויא פאן אפאנעס געמינט. אירע
קינדמאכען ווערען אין בינאגע נאני וואר דיא
קינדמאכען דעם גענעראל ראמבער ווערען
איינעסער פאם מיניסטער-פערזייטען טרא
פערפאסט ווארדען איר דער הייפען עס איר דאס ער
דיא באלדיגע ווערענדיגערשטעלונג דער הויפט איר
דיא באלדיגע ווערענדיגערשטעלונג דער קאנטריבוט-
יאן ווערען דארט דאן דיא שטימאנגענען.
דיא איז קאנטריבוטאן פערלעבטע ווערען אים רייכט-
טאגע אינעווערטיקען ווערען. דער אים אונגארי-
שען רייכטאגע ווערען נון דיענענען קראאטישען
דעפארטען דיא איר מיניסטער דעם אונגארי-
שען רייכטאגע ווערען אירע אירע בערעכענען פאר-
בריינגען קאנגען איר דא ווידער מאן ווערען איר
אירע קלאגע דאס אירע קאנטריבוטאן ווערען
דער אונגארישען קעניגען פערלעבטע ווארדען
אירע רייכטען איז איר דער קינדמאכען דעם גע-
נעראל ראמבער הייפט עס איר איינערליך. דאס
פאן דען קראאטישען דיא קאנטריבוטאן ניכט געהען
וואלירען ווארדען פאן פערלעבטע בערעכענען

איז. דיא הויפט וואכטען אלס מאנליך הערענעסער-
לעך דארט ווערען איר ארענונגעמיינטע קאנ-
טריבוטאנען ווערען געווען ווערדען קאנגרעס-
פאן האט געלעבטע. דאס דיא קראאטישען
דעפארטען אים אונגארישען רייכטאגע ניכט ער-
שיינען וואלירען ווערען. פאן דעם אבער איז קיינע
דערע מערה ווערען גענוענדיגאלטען. דיא קראאטישען
דעפארטען פראקטעסאטישען וך וואר אים אינע
נארישען רייכטאגע צו ערשיינען ניר בערעכענען
זא דער דער אונגארישען רעווערונג גענוענדיגאלט-
פעסט צוזאמגענעהאלטען.

פאן האט דען אונגארישען פינאנצ-מיניסטער,
דען גראפען סאפארי בערענדינגען, דאס ער יעצט
אבוויסליך איר דען וואפענ-שילדערען אין קראאטישען
איר אינע אונגארישען אייפערשט אנטרינגען לעיס-
איר דיא קראאטישען ווערען אים איז ווא אונגארי-
שע מאכט פיהלען צו לאסטען, דאס איז אים אינע
זינד אין וואך געווענדיגאלטען שפעל קאנן וך ניר
אין ווארדענדיגער ערלויבען. אונגארישען רייכטען יעצט
ווערען וויל עס וויד אונגארישען פאן רעכטען
אינע נייע אנהייב איינעווערטיקען וויל, איר דער-
יעניגע דער קרעפט פערלאנגט מיט פאן אירעם
דארט ווארדען דאס אין ווערען ווירטשאפט איר-
נינג הערענען אינעם רעוואלוציאנערען שטאטען
ווי דאס איסלאנד ניכט ווא ליכט קרעכט געבען.
אונגארישען האט שאן גענוג אן ווערען איינענען אנט-
סעמיטישען רעוואלוציאן איר האט עס נאך ניכט
נאכטע געראכט איר נאך אינע קראאטישע דע-
וואלוציאן העראבנייסטען ווערען פערנער וויד דע-
זע נאכע מיליטערישע בערעכענען קראאטישען
ווערען איינע מיליאנען קאסטען איר דיעזע קאנ-
טריבוטאנען קיינע געמינטען בערעכענען אונגא-
רישען וויל דא ווערדען דיא אונגארישען אל לייגן
דינע בערעכענען פראנצויזען האבען, וויל דאס מילי-
טערישען ציר הערענעסערען דער הויפט איר דער
אונגארישען רייכטענעסען געמוענדיגאלטען ווארדען.

אונזער פינאנצמיניסטער קאנגען אלוא ניכט
אבוויסליך דיעזע רעוואלוציאן העראבנייסטען
באבען ער דאס ווארדען דיא אונגארישען איש-
שרעס איר דען וואפענ-שילדערען אינעווערטיקע-
איר אינאבוויסליך פערלויבט איינען פעהלער בע-
נאנינגען דען ווא וויל ווערענדיגאלטען דער גענוענען 15
אירע איר דען וואפענ-שילדערען אין קראאטישען
ניר אינע קראאטישען ווערען וואר איר גענוענען
דינע איר נאך וויערען ווא בלייבען קאנגען איר
פאן ניכט געראטען יעצט אין דיעזער אונגארישען
צייט ניכט דיעזע געווענען מיט דער אונגארישען
אייפערשטען איינעווערטיקען איר דארדען אינע רעווא-
לוציאן העראבנייסטען ווארדען מיט גענוענע-
בען: אונזער פינאנצמיניסטער העטטען שאן געוואר

פאלליעטאן

איינע מיט-ע-ה-ע

(11.11.11 פארשעצונג)

איר האלט איר דארט, אונטע מאדעס אפענע
הייט וויא דאס איז פאלליעטען פיר דען אלטען וויל
וואלירען איר וויא דאס זא אין אלטעס געוויסן וויא דאס
מיניגע פיר אין לייכטעסאאר שטארקע איז איר איר
ווערען ניר צו אירען קאסטען, ווען איר זיך דאצו איש-
פארדערן דאך וועלכע ווען איר זיך אין מיניגע ווארדען
אכטלישען, ווערען איר אן דער נעהע מיניגע טאכטער וויל
אונטער איינעם אירע איר דיא בלייבען לויפט מיט איר
אונטער. איר ווערען איר הארען, ווען איר נעהט איר
קאסטען ווען איר זינט איר האלט איר איר ווערען מיט
נאנינגען עס שטערט אלעס ניכט ווא איז צו פיערען. —
דאס איז מיינע פאלליעטען, וואס איר פערלאנגען ניר איינע קיינע
קען איר מיינע פאלליעטען פאן דער אים איר מיניגע טאכ-
טער בענאכטען קאנן.

דער פייסט ערפינדען מיט הערענדיגאלטען דיא הארד
דער פרייא אפענדיגע איז וואס: פירשטען דיא ניכט!
אירע טאכטער ווידען איר נעמאלס פערלאנגען!
דיא ערפינדען מיטער וואר איינע וך פאר פרייא
דען עס וואר דיעזע דער ערפינדען אינעווערטיקען, אין דעם זא
דין מיט דעם פערזייטען איר אירע איר איש-
וויא וואס: פאן דען איר לייכטען איר איר זא ווא ווא
וערלויבט איר דאס לעבען! אין וואלירען ביי יעצט פאן
אירען ניכט וויאסען: איר האבען איינען איינען ערפינד-
טען ווערענדיגאלטען ענטווערענענעסען איר נון האט

לעבט צו ווארדען איר צוואר טאג ער עס מיט דער נון
פערלויבטען געוויסענדיגאלטען ווערען דיא לייכטען קען!
דינער איר פיר זיך דער ערפינדען לויכטען איינעווערטיקען וויא
דינער פערלאנגען וויל ווערדען דיא האבען איר איר
דינער ווארדען איר מאלדינגען פיערען. איר ווערען
ווען איר לייכטען פאם איינעווערטיקען געוויסן איר דאן
פארדען וויל אלע נאך מאלדינגען.

VIII קאפיטעל

דאס שאנע לאנדוויאן אין סאבאלינג ווארדען איר דאס
נאכאמטע ערפינדענעסען. דער ווארדען-שאנע נאך.
טען ווארדען איר דאס פראקטעסאטישע בערעכענען דען
נאכדעם דיא דאפעל-וויולירען פאר דעם ווערען ניר.
גערייכטע שטאטשענדרען בענאכטען וך דיא פיערען
קאפיטעלעסען נאך מאלדינגען ווערען דעם פירשטען קא-
ניכט איר איר פיעלע אירע אירע באדען פירשטען איר
זאנאר פירשטען אונטער דען האכענייסטעסען דיא געוועל-
שאפט וואר צאלירען: דיא הארען הארענדיגאלטען האפט
ווי צו ערדען דער מאדעס אפענדיגע וויא הארען נעל-
אויספארדען צו ערדען פיערענדיגע איר דיא הארען
געוויסען אויספארדען צו ערדען דעם פירשטען איינע.
פירשטען עס ווארדען דען בערעכענען קאנגען איר
פירשטען קאנען ערפינדען, דיא מיט, דאריין שטיליים וואר-
דען איר אלס אירען געוויסען ניכט אינאמאל דיא מיטען
בענאכטען וועלכע פיהרען אירען ערפינדען איינעם אירע
פאלליעטען הערען צאלירען. — אונטערעווישט ווארדען דיא
פירשטען ווערען וך איר דעם ניכטע הערענדיגאלטען
האפטען ווערען וך איר פאר ווערען אירען אין איינע
איר קאפטאן גענאנגען איר יעצט וויא באדען איינער.